

Корнійчук Вікторія
студентка групи ППМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Химич Ірина
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Viktoriia Korniiuchuk
Student of the group PPM-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Iryna Khymych
PhD (Economics), Docent
Associate Professor of the Innovation Activity and Services Management Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ

LIFE CYCLE OF THE ENTERPRISE: ESSENCE AND FEATURES

Кожна організація в своїй діяльності й розвитку проходить певні етапи, які можна трактувати з позиції їх дослідження як «життєвий цикл» (ЖЦ). Адже відомо, що бізнес виступає як певна взаємозв'язана система, яка не дивлячись на свої масштаби та різновиди діяльності проходить певний шлях розвитку, тобто підпорядковується так званим законам циклічності життєдіяльності, які, у свою чергу, характеризуються повторюваністю, а також відображають найкращі та найкритичніші моменти за увесь період її функціонування. На основі дослідження динаміки життєвого шляху підприємства справді можна визначити як найкращі, так і найкритичніші періоди в його діяльності. Такі моменти виступають свого роду як каталізатори. Адже, вони відображають, по-перше, успішність функціонування підприємства з точки зору правильно сформованої та реалізованої в дію його загальної стратегії, по-друге, вказують на ефективність управління даним бізнесом в цілому, по-третє, – це найкращі періоди в «житті» підприємства на основі отримання значного рівня дохідності, прибутковості, ділової активності, оборотності, фінансової незалежності, фінансової стабільності та фінансової спроможності. Що ж стосується критичних та найкритичніших періодів у функціонуванні підприємства, то вони також займають вагомий позицію в його діяльності, адже, на основі дослідження таких даних можна виявити саме ті слабкі сторони та наявність загроз, що присутні в його «житті», та які надають всю вичерпну інформацію про необхідність впровадження певного роду коректуючих дій, нововведень, вдосконалень, переорієнтації, перегляду, оновлення тощо. Тобто, в підсумку позитивні та негативні періоди в діяльності підприємства відображають його злети та падіння на основі успішності застосування власне можливостей, а також вказують на присутність загроз, на які слід негайно акцентувати найбільше уваги щодо їх виправлення, мінімізації, усунення та ліквідації.

Дослідження та всестороннє вивчення практичної сторони щодо процесів життєвої циклічності в діяльності та розвитку підприємства дозволяє:

- 1) встановити реальний стан щодо власне діяльності підприємства;
- 2) виявити наявний фінансово-економічний стан підприємства на основі його ресурсного забезпечення, зокрема, фінансово-організаційного;
- 3) виявити основні можливості для подальшої діяльності та розвитку підприємства;
- 4) виявити наявні загрози для подальшої діяльності та розвитку підприємства;
- 5) побудувати ефективний план-прогноз щодо діяльності підприємства на майбутнє із врахуванням змін в його бізнес-середовищі, що піддається впливу різного роду ризиків, викликів та інших негативних факторів;
- 6) зрозуміти те, яким чином необхідно розвивати, вдосконалювати та підтримувати власний бізнес на майбутнє, що характеризується швидкозмінністю бізнес-середовища;
- 7) сприймати кризові умови та умови невизначеності зовнішнього бізнес-середовища підприємства як кардинально нові можливості для його розвитку та забезпечення лідерської позиції з точки зору стану конкурентності в сучасному бізнес-світі;
- 8) навчитися приймати та ефективно реалізовувати в дію нестандартні обґрунтовані управлінсько-організаційні та інноваційні рішення;
- 9) зрозуміти, що найнегативніші періоди в діяльності підприємства є віддзеркаленням його кардинально нового майбутнього, яке необхідно забезпечувати для його розвитку, а не орієнтуватися лише на показник стабільності.

Фази ЖЦ підприємства представлено на рис. 1 [1], за основу взято модель Д. Міллера та П. Фрізена (1984 р.), які визначили такі основні стадії діяльності й розвитку підприємства як: 1) створення або народження; 2) зростання; 3) зрілість; 4) спад або занепад; 5) відродження, за допомогою чотирьох основних взаємопов'язаних управлінських параметрів: 1) стратегія; 2) структура; 3) організаційне середовище; 4) стиль прийняття та ухвалення бізнес-рішень.

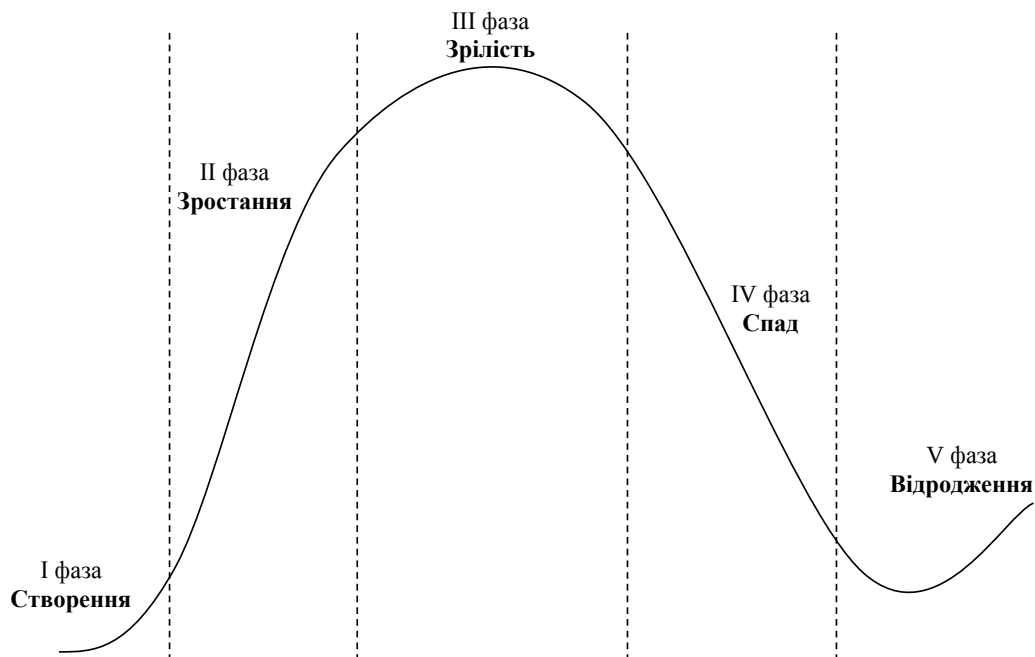

Рис. 1. Фази життєвого циклу діяльності та розвитку підприємства

В процесі дослідження та аналізування основних моментів змін, що відбувалися в життєвому циклі підприємства, необхідним є розуміння успішності реалізації комплексу наявних та прогнозованих можливостей щодо напрямів модифікації його майбутньої діяльності. Крім цього, варто пам'ятати, що як і перехід підприємства на вищі стадії розвитку, так, і навпаки, його потрапляння в кризове бізнес-становище, є саме тими викликами для нього, які відображають необхідність перегляду та вдосконалення загальних мети та цілей діяльності, оновлення та розширення загальної стратегії, а також перегляду власне умов його діяльності на перспективу тощо.

Перелік використаних джерел:

1. Тюріна Н.М., Назарчук Т.В., Карвацка Н.С. Життєвий цикл організації: сутнісні характеристики, структуризація та методи оцінювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 167-174. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/33-1.pdf>.